

Erasmus+

ΝΕΡΟ

ΚΑΙ

ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

WATER AND POPULAR TRADITION

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΑΛΑΤΑΔΩΝ

PRIMARY SCHOOL OF GALATADES

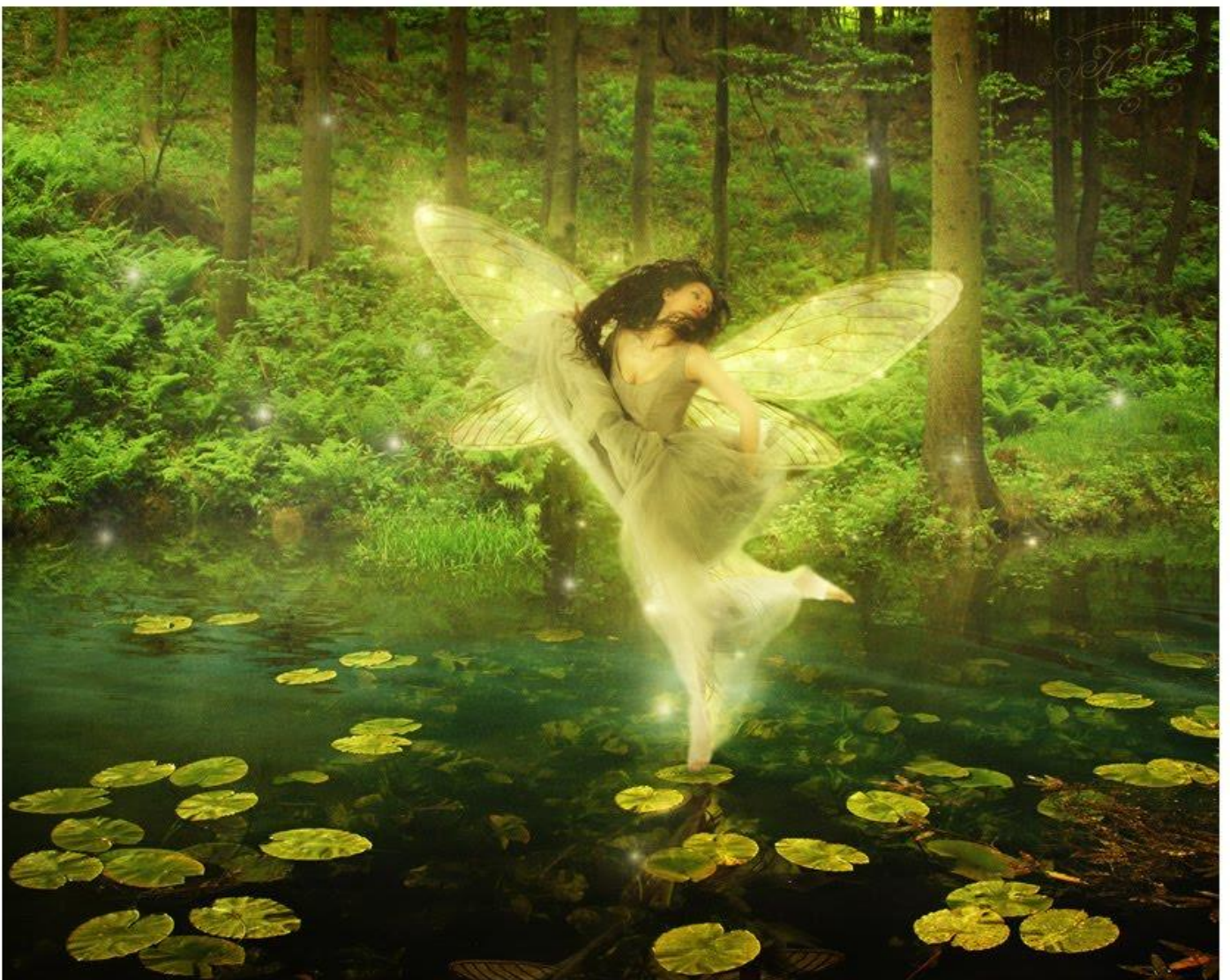
Τα χρόνια μπορεί να περνούσαν, όμως οι ιστορίες της αρχαίας μυθολογίας ακολουθούσαν τους Έλληνες στην ιστορική τους πορεία. Άλλαξαν μορφή ίσως, σίγουρα προσαρμόστηκαν στις νέες συνθήκες της ζωής των Ελλήνων, έτσι η νεοελληνική παράδοση είναι γεμάτη από όλες αυτές τις Κυράδες, όπως τις λέει, των πηγών. Νεράιδες και Δράκοι, Ξωνέρια και Στοιχειά πλημμύρισαν τον ελληνικό λαϊκό πολιτισμό και συνόδευσαν τη ζωή των ανθρώπων στις εκδηλώσεις τους. Μύθοι, θρύλοι, παραδόσεις φανερώνουν την πανταχού παρουσία του ζωοποιοῦ χθόνιου δώρου.

Years may have passed, but the stories of ancient mythology followed the Greeks in their historical path. Perhaps the stories have changed their form, but they have certainly been adapted to the new conditions of the life of the Greeks, so the modern Greek tradition is full of all these “Kyrades”, as they are said, of the sources. Fairies and Dragons, Xoneria and Stoichia flooded the Greek popular culture and accompanied the life of the people in their events. Myths, legends, traditions reveal the ubiquitous presence of the life-giving chthonic gift.

Οι Νύμφες έχουν επιζήσει στη λαϊκή μας παράδοση μέχρι σήμερα· είναι οι γνωστές μας νεράιδες, που ζουν στα βουνά, στις νεραϊδοσπηλιές και τις νεραϊδόβρυσες.

The Nymphs have survived in our folk tradition until today; they are our well-known fairies, who live in the mountains, in the fairy caves and in the fairy fountains.

Λέγονται και Ανεράιδες ή Ανεράδες. Εμφανίζονται στα σπήλαια, στις πηγές, κοντά στα πηγάδια, στα ποτάμια αλλά και στους αγρούς και στα αλώνια. Διακρίνονται επίσης σε τοπικές και ξενικές. Οι τοπικές είναι καλές και προστατεύουν τους συντοπίτες τους, ενώ οι ξενικές είναι επικίνδυνες. Οι όμορφες Νεράιδες με μακριά μαλλιά και λευκά φορέματα είναι καλόγνωμες, αν και μπορούν να γίνουν επικίνδυνες. Οι άσχημες και μαυροντυμένες είναι πάντα κακές. Οι λευκοντυμένες νεράιδες ζουν στις πηγές και τα ρέματα και το σούρουπο μπορεί κανείς να ακούσει τα γέλια τους. Οι μαυροφορεμένες κατοικούν στα σκοτεινά σημεία και τις χαράδρες των βουνών.

Also called Aneraides or Anerades. They appear in caves, springs, near wells, rivers but also in fields and threshing floors. They are also distinguished in local and foreign. The locals are good and protect their fellow citizens, while the foreigners are dangerous. Beautiful fairies with long hair and white dresses are well-groomed, although they can be dangerous. The ugly and black-clad are always bad. The white-clad fairies live in the springs and streams, and their laughter can be heard at dusk. The black-clad ones live in the dark places and in the ravines of the mountains.

Θεωρείται πάντοτε επικίνδυνο να τις συναντήσει κανείς, αφού υπάρχουν ακόμη οι μύθοι για τους "νεραΐδοπαρμένους", όπως ήταν ο Ύλας στην αρχαιότητα. Μόνο οι σαββατογεννημένοι και "αλαφροΐσκιωτοι" μπορούν να τις αντιλαμβάνονται και να τις βλέπουν να χορεύουν.

It is always considered dangerous to meet them, since there are still myths about the "fairy-gotten", like Ilas, who was captured by them in ancient times. Only those born on Saturdays and "light-skinned" could understand them and see them dancing.

Δράκοντες

Οι δράκοντες είναι μυθικά τέρατα που κατέχουν τα νερά των πηγών (Δρακονέρια). Μύθοι για το δράκο που εμποδίζει τη χρήση του νερού και τον ήρωα που τον σκοτώνει υπάρχουν σε πολλούς λαούς και θρησκείες. Στη χριστιανική θρησκεία τέτοιος ήρωας είναι ο Άγιος Γεώργιος. Άλλες φορές τα στοιχεία των ποταμών παρουσιάζονται πολύ ευαίσθητα και ρομαντικά.

Dragons

Dragons are mythical monsters that possess the waters of the springs (Drakoneria). Myths about the dragon that prevents the use of water and the hero who kills the dragon exist in many countries and religions. In the Christian religion, such a hero is Saint George. Sometimes though, the elements of the rivers are presented very sensitively and romantically.

Προκειμένου να προμηθευτείται ο άνθρωπος και να χρησιμοποιεί ευκολότερα το νερό, δημιουργούσε κατασκευές, όπως οι κρήνες, που είχαν ως κύριο σκοπό τη λήψη, τη συγκέντρωση και τη φύλαξη του νερού.

In order to obtain and use water more easily, human created structures, such as fountains, whose main purpose was to receive, collect and store water.

Η κρήνη Ριμόντι στο Ρέθυμνο.

The Rimondi fountain in Rethymno.

Η κρήνη Μοροζίνι (λιοντάρια) στο Ηράκλειο της Κρήτης
The Morosini fountain (lions) in Heraklion, Crete

Οι κρήνες ,εκτός από τον πρακτικό και λειτουργικό τους ρόλο για τη φύλαξη του νερού, εξήραν τη φαντασία των Ελλήνων και καλλιέργησαν αμέτρητες δοξασίες που σχετίζονται με το υδάτινο στοιχείο. Απέκτησαν υπερφυσικές ιδιότητες, ενώ θεωρήθηκε ότι κατοικούνται άλλοτε από όμορφες νεράιδες και άλλοτε από τερατόμορφα πλάσματα, έτοιμα να τιμωρήσουν όσους προσπαθούν να πιουν από την πηγή που προστατεύουν. Σύμφωνα με την Ελληνική παράδοση λοιπόν, ο διάκοσμος τους με γοργόνες ή το σύμβολο του Σταυρού έχει ως σκοπό την απομάκρυνση των κακών πνευμάτων.

The fountains, in addition to their practical and functional role for the preservation of water, excited the imagination of the Greeks and cultivated countless beliefs related to the water element. The fountains acquired supernatural attributes, while it was considered that they are sometimes inhabited by beautiful fairies and sometimes by monstrous creatures, ready to punish those who try to drink from the source they protected.

According to Greek tradition, their decoration with mermaids or the symbol of the Cross is intended to ward the evil spirits off .

Η σημασία του νερού για τον άνθρωπο εκφράστηκε με πανάρχαιες δοξασίες και πίστεις και με έναν εξαιρετικά μεγάλο αριθμό δρώμενων και άλλων ενεργειών σε όλους τους τομείς της ζωής. Ιδιαίτερο κεφάλαιο στη λαογραφία των υδάτων αποτελεί το λεγόμενο «αμίλητο νερό», αυτό που παίρνουν από την πηγή με απόλυτη σιγή, προφανώς για να μην ταραχτεί το στοιχείο που ενοικεί σ' αυτό, ώστε να αποβεί ωφέλιμο για το χρήστη.

The importance of water for man was expressed through ancient beliefs and with an extremely large number of events and other acts in all areas of life. A special chapter in the folklore of the waters is the so-called "unspeakable water", which they take from the source with absolute silence, obviously, so as not to disturb the element that lives in it, so that it is beneficial for the user.

Την Πρωτοχρονιά ήταν παλιότερα διαδομένη η συνήθεια, ιδίως στον αγροτικό χώρο, να φέρνουν αμίλητο νερό νωρίς το πρωί στο σπίτι, αφού είχαν αφήσει προηγουμένως στην πηγή ξερούς καρπούς και γλυκίσματα, ως προσφορά σε αυτήν. Στη συνέχεια έριχναν το νερό αυτό μέσα στο σπίτι με την ευχή «όπως τρέχει το νερό, να τρέχουν και τα καλά στο σπίτι».

On New Year's Eve, it used to be customary, especially in rural areas, to bring “unspeakable” water home early in the morning, having previously left nuts and sweets at the source, as an offering. Then, they poured this water into the house with the wish "as the water runs, that’s how good will run in the house".

- ❖ Μετά την τελετή του γάμου και το καθιερωμένο γλέντι στο σπίτι μ' όλους τους συγγενείς, συνήθιζαν να πηγαίνουν τα ξημερώματα στη βρύση του χωριού. Εκεί η νύφη έπαιρνε νερό και έδινε να πιουν όλοι οι καλεσμένοι.
- ❖ After the wedding ceremony and the established party at home with all the relatives, they used to go the village fountain at dawn. There, the bride took water from the fountain and offered it to all the guests to drink it.

Την επόμενη μέρα πάλι η νύφη πήγαινε στη βρύση να φέρει φρέσκο νερό για το νέο σπιτικό της. Προτού φύγει, έπρεπε να αφήσει χρήματα ή ένα ψωμάκι και ευχόταν μουρμουριστά, όπως τρέχει το νερό, να τρέχουν τα καλά μες στο σπιτικό της.

The next day the bride went to the tap again, to bring fresh water for her new home. Before she left, she had to leave money or a loaf of bread and she murmured: as the water runs, that's how good would run into her home.

- ❖ Όταν μια γυναίκα πάει να γεννήσει, ρίχνουν νερό, για να κυλήσει το μωρό σαν νεράκι.
- ❖ When a woman is to give birth, they would pour water to roll the baby like water.

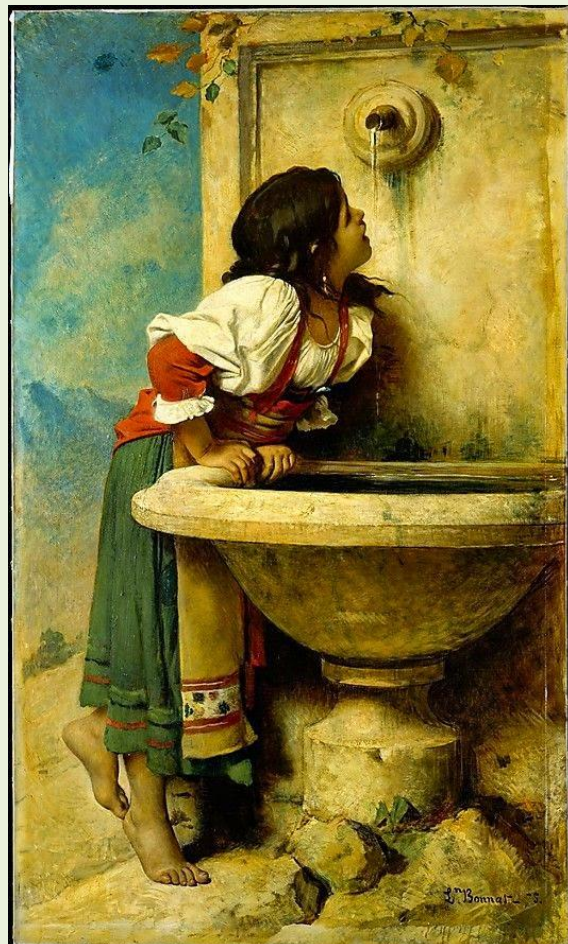

- Προτού φύγει κάποιος ταξιδιώτης, συνήθιζαν να χύνουν νερό μπροστά του, πριν φύγει, για να είναι ελεύθερος ο δρόμος του, όπως ελεύθερο τρέχει το νερό.
- Before a traveler leaves, it was customary to pour water in front of him, before he leaves, so that his way is free, as the water runs freely.
- Σε κάποιες περιπτώσεις, όταν κάποιος πεθαίνει, καθώς τον σηκώνουν για την εκκλησία, πλένουν όλο το σπίτι και όσοι μετέχουν στην κηδεία πρέπει να πλύνουν τα χέρια τους.
- In some cases, when someone dies, as they pick him up for church, they wash the whole house and those who attend the funeral have to wash their hands.

- Σύμφωνα με μια λαϊκή δοξασία που τη συναντάμε κυρίως στα τραγούδια του χάρου και στα μοιρολόγια, οι νεκροί πίνουν το νερό της λησμονιάς και ξεχνούν όλα όσα υπάρχουν στον απάνω κόσμο και όσα έχουν ζήσει, κυρίως τις χαρές τους, τους φεύγει η νοσταλγία της ζωής. Ακόμα ξεχνούν τα αγαπημένα τους πρόσωπα του επάνω κόσμου.
- According to a popular belief that we find mainly in the songs of joy and in wailings, the dead would drink the water of forgetfulness and forget everything that exists in the upper world and what they have experienced, mainly their joys, and the nostalgia of life goes away. They also forget their loved ones of the upper world.
- ✓ Συνηθίζεται επίσης η χρήση του νερού στα ξόρκια για το «ξεμάτιασμα»: ο γητευτής ραντίζει τον ματιασμένο με νερό.
- ✓ It is also common to use water in spells for "scrubbing"(warding "evil eye" off) : the charmer sprinkles the jinxed with water.

- Σε πολλές περιοχές της Ελλάδας πιστεύεται ότι το νερό κοιμάται μία ώρα τη νύχτα. Όποιος βρεθεί μπροστά σε κοιμισμένο νερό, δεν μπορεί να μιλήσει, γιατί θα πάθει μεγάλο κακό. Αν θελήσει να πει, πρέπει να το ταράξει με το χέρι του για να ξυπνήσει, διαφορετικά το νερό αγανακτεί και του παίρνει το μυαλό. Παρόμοια δοξασία αναφέρει ότι κανείς δεν πρέπει να κοιμάται δίπλα από τρεχούμενο νερό, γιατί υπάρχει περίπτωση το τελευταίο να τον πνίξει.
- In many parts of Greece it is believed that water sleeps one hour at night. Whoever is in front of sleeping water, cannot speak, because he will suffer great harm. If he wants to drink, he has to shake it with his hand to wake it up, otherwise the water gets angry and takes his mind. A similar belief states that no one should sleep next to running water, because there is a chance that the running water will drown him.

Γενικά η άφθονη ροή του νερού παρομοιάζεται με την αφθονία αγαθών. Ο κλήδονας (αρχαία Ελληνικά Κληδών =οιωνός) είναι ένα ακόμα έθιμο που λαμβάνει χώρα στις 24 Ιουνίου, του Αι Γιαννιού. Δύο παιδιά, όχι ορφανά, αμίλητα παίρνουν νερό (αμίλητο νερό) από τρεις βρύσες και το ρίχνουν σε πήλινο δοχείο, στο οποίο όσοι συμμετέχουν στο έθιμο ρίχνουν δαχτυλίδια, σκουλαρίκια, χάντρες κ.λ.π. Σκεπάζουν το δοχείο με κόκκινο πανί και το πρωί ανοίγουν τον κλήδονα τραγουδώντας και βγάζοντας απ' το δοχείο ένα - ένα τα αντικείμενα που είναι μέσα.

Generally, the abundant flow of water is compared to the abundance of goods. Klidonas (ancient Greek Klidon = omen) is another custom that takes place on June 24, Ai Gianniou. Two children, not orphans, silently take water (unspeakable water) from three taps and throw it in a clay pot, in which, those who participate in the custom, throw rings, earrings, beads, etc. They cover the clay pot with a red cloth and in the morning they open the lid, singing and taking out of the clay pot, one by one, the objects that are inside.

Ανάλογα με το τραγούδι που ακούγεται, όταν το κάθε αντικείμενο βγαίνει απ' τον κλήδονα, φανερώνεται και η τύχη του ιδιοκτήτη του. Άλλωστε πιστεύεται ότι το νερό έχει στενή σχέση με την μαντική και ότι από τα νερά αναβλύζει η προφητική ικανότητα.

Depending on the song that is heard, when each object comes out of the pot, the fate of its owner is revealed. Besides, it is believed that water is closely related to divination and that prophetic ability gushes of the water.

Ύστερα τα κορίτσια τραγουδούν στους δρόμους σχετικό τραγούδι:

Κόρες με τα' άστρα κίνησαν στη βρύση για να πάνε,
να πάρουν αμίλητο νερό, στον κλήδονα να πάνε.

Αϊ-Γιάννη Κληδονάρη, που της μοίρας δίνεις χάρη,
που της μοίρας δίνεις χάρη, Αϊ-Γιάννη Κληδονάρη.

Then the girls sing a relevant song in the streets:

Daughters with the stars moved to the fountain to go,
to take unspeakable water, to go to the cellar.

Ai-Giannis Klidonari, that you give grace to fate,
that you give grace to fate, Ai-Giannis Klidonari.

Σε κάποιες περιοχές που επικρατούσε ανομβρία και οι σοδειές κινδύνευαν να χαθούν, οι άνθρωποι είχαν ένα πιο χιουμοριστικό έθιμο. Ένας άνθρωπος, ο λεγόμενος "Μπαρμπάρουσας", ντυνόταν με πρασινάδες και φύλλα. Αφού τον έδεσαν με ένα σκοινί, τον γυρνούσαν στις γειτονιές του χωριού και οι χωρικοί τον ακολουθούσαν και τον έβρεχαν.

In some areas where drought was prevalent and crops were in danger of being extinct, people had a more humorous custom. A man, the so-called "Barbarousa", was dressed in greenery and leaves. After tying him with a rope, they walked him around the neighborhoods of the village and the villagers followed him and drenched him.

Το νερό που έριχναν πάνω στις φτέρες της "Μπαρμπαρούσας" συμβόλιζε το νερό της βροχής που θα έπεφτε για να ποτίσει τα δέντρα και τα χωράφια. Κάποιοι, αντί για νερό πετούσαν χρήματα και η «Μπαρμπαρούσα» πήδαγε ψηλά σαν αρκούδα και τα έπιανε. Μερικοί γελούσαν με αυτό το θέαμα αλλά «αυτός» πίστευε πως έκανε έργο σωτήριο. Καθώς γύριζαν τα δρομάκια του χωριού τραγουδούσαν :

The water that was poured on the ferns of "Barbarousa" symbolized the rain water that would fall to water the trees and the fields. Some, instead of water, threw money, and "Barbarousa" jumped high like a bear and caught the money. Some laughed at this spectacle but "he" believed that he did a work of salvation. As they walked at the streets of the village they sang:

Μπαρμπαρούσα περπατεί
το Θεό παρακαλεί
για να ρίξει μια βροχή
για να γίνουνε τα στάρια
να γεμίσουμε τ' αμπάρια".

Barbarossa is walking
God be pleased
to throw a rain
to make the wheat
to fill the 'barns'

Η «Περπερούνα» είναι ακόμα ένα έθιμο για την αναβροχιά.

"Perperuna" is another custom for drizzle.

Όταν δεν έβρεχε σε διάφορες περιοχές της χώρας μας και κινδύνευαν να χαθούν οι σοδειές από την ξηρασία, οι κάτοικοι ή θα πήγαιναν στην εκκλησιά να κάνουν παράκληση ή θα έκαναν μια «Περπερούνα».

When it was not raining in various parts of our country and the crops were in danger of being lost due to the drought, the residents would either go to the church to pray or make a "Perperuna".

Μαζεύονταν λοιπόν οι κοπέλες , έντυναν ένα μικρό κορίτσι με ένα άσπρο φόρεμα και το στόλιζαν με πρασινάδες και αγριόχορτα. Έπαιρναν και ένα δυο δοχεία με νερό και μια φούντα από χορτάρια και γυρνούσαν στο χωριό τραγουδώντας :

So the girls were gathered, dressed a little girl in a white dress, and adorned it with greenery and weeds. They also took a couple of pots of water and a tassel of herbs and while walking to the village, they were singing:

Περπερούνα περπατεί, το Θεό παρακαλεί
για να βρέξει μια βροχή, μια βροχή μια σιγανή.
Θεέ μου βρέξε μια βροχή, μια βροχή μια σιγανή,
μια βροχή μια σιγανή, μια βροχή καλή βροχή.
Μια βροχή καλή βροχή κι άλλη μια καλύτερη
για να γίνουν τα σιτάρια και της γης τα χορταράκια.
Να φυτρώσουν και ν' ανθίσουν και τον κόσμο να πλουτίσουν
τα σιτάρια, τα μπαμπάκια και τα δροσερά χορτάρια.

Μπάρες, μπάρες το νερό
και το γέννημα σωρό.

Μπάρες, μπάρες τα νερά
μπάρες, μπάρες τα
κρασιά.

Perperuna walks, God
begs to rain a rain, a rain
a light.

It rained on me, it rained slowly, a rain a slow, a rain good rain.

One rain good rain and another better
to make the grains and the grass of the earth.

To grow and flourish and to enrich the world
grains, cottons and cool herbs.

Bars, water bars and pile birth.

Bars, water bars, wine bars.

Σε κάθε σπίτι που έφταναν, έβγαине η νοικοκυρά και έβρεχε τα χόρτα της Περπερούνας. Τότε το κορίτσι τινάζοταν και έπεφταν οι σταγόνες στο έδαφος όπως η βροχή. Όπως λοιπόν έβρεχαν την καταπράσινη Περπερούνα, έτσι να βρέξει και ο Θεός και να πρασινίσει η γη. Πριν φύγουν, η κάθε νοικοκυρά τους έδινε κέρασματα ή χρήματα για το καλό και αυτοί τους εύχονταν: «Καλή βροχή, να δώσει ο Θεός».

In every house they arrived, the housewife would come out and rain the grass of Perperouna. Then the girl was shaking and the drops fell to the ground like rain. As they rained the green Perperuna, so may God rain the earth and make it green. Before they left, each housewife gave the girls treats or money for “the good” and they wished them: "Good rain, God bless".

Το έθιμο με τους μπότσηδες

Στην Κέρκυρα κάθε χρόνο το Μεγάλο Σάββατο γίνεται το έθιμο με τους μπότσηδες. Οι Κερκυραίοι βάζουν νερό στους μπότσηδες (στάμνες) και τους σπάνε. Νομίζουν ότι όταν σπάει ο

μπότης σπάει το κακό.

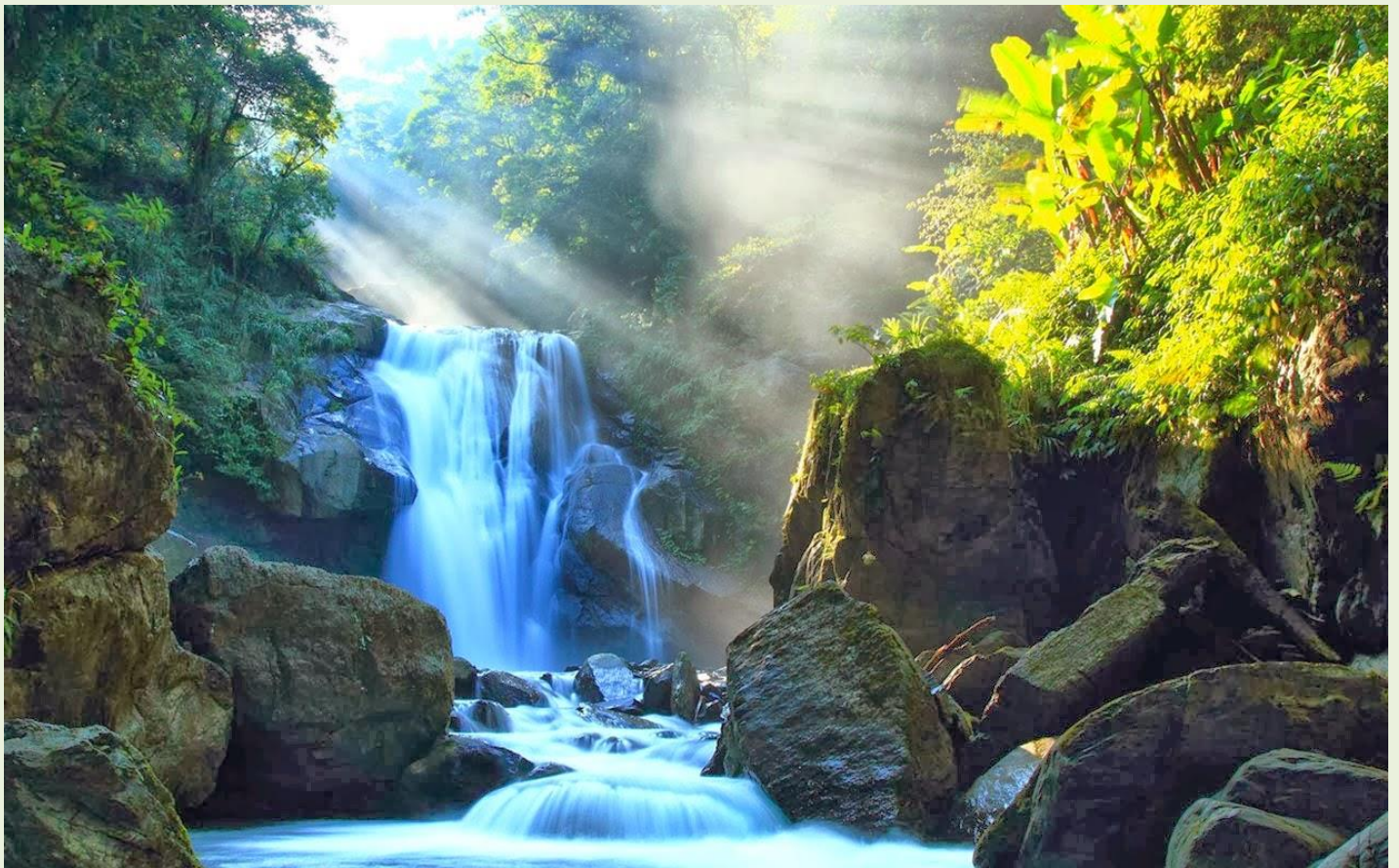
The custom with the boots

In Corfu, every year on Holy Saturday, the custom with boots is done. The people of Corfu put water in the boots (pitchers) and break them. They think that when the boot breaks, the evil breaks.

Το αθάνατο νερό, που φέρνει την αθανασία σε όποιον το πει, είναι συνηθισμένο στοιχείο στα λαϊκά παραμύθια και σε πολλές παραδόσεις. Βάση της αντίληψης αυτής είναι η σημασία που έχει το νερό για τη ζωή και η μαγική γενικά δύναμη που αποδίδουν σ' αυτό οι άνθρωποι.

Immortal water, which brings immortality to anyone who drinks it, is a common element in folk tales and in many traditions. At the heart of this perception, is the importance of water to life and the magical power that humans generally attach to it.

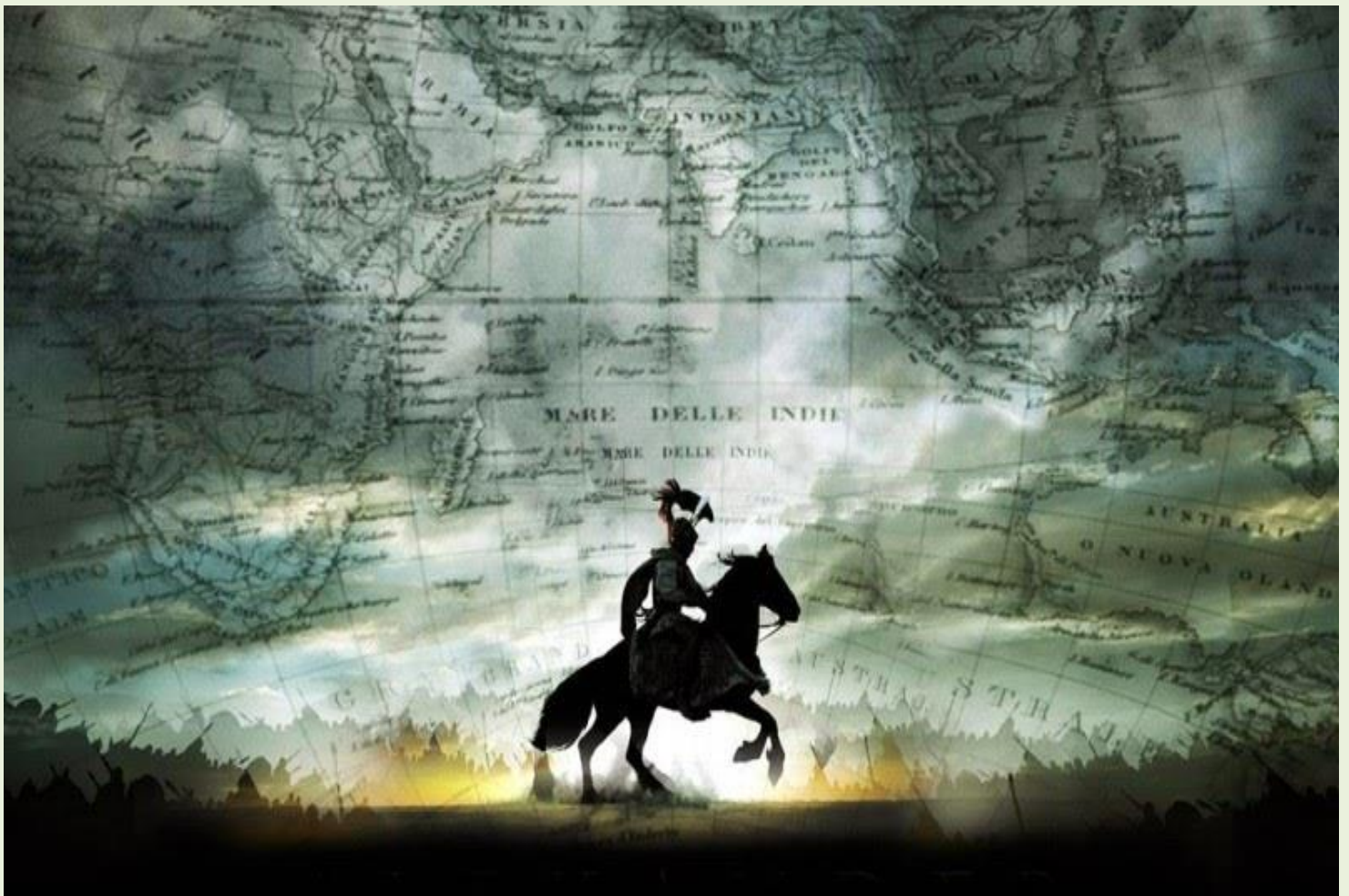

Ο Μέγας Αλέξανδρος σύμφωνα με το μύθο προσπαθεί να βρει το «αθάνατο νερό» για ν' αποκτήσει την αθανασία που τόσο επιθυμούσε.

According to the legend, Alexander the Great tries to find the "immortal water" to obtain immortality which he, for so long, wished for.

Σύμφωνα με μια άλλη παράδοση οι αδερφές του Μεγάλου Αλεξάνδρου ήπιαν το αθάνατο νερό που προοριζόταν γι' αυτόν και έγιναν αθάνατες.

According to another tradition, the sisters of Alexander the Great drank the immortal water that was intended for him and became immortal.

Στα παραμύθια η μεταφορά του αθάνατου νερού είναι συνηθισμένο στοιχείο ή άθλος του ήρωα.

In fairy tales, the transfer of immortal water is a common bet or feat of the hero.

Από αρχαιοτάτων χρόνων, η παρουσία νερού στο έδαφος αντιμετωπιζόταν ως θεϊκό σημάδι και ευεργεσία. Οι «ευλογημένες» πηγές την περίοδο της ειδωλολατρίας λειτουργούσαν πολλές φορές ως ιεροί βωμοί, όπου οι άνθρωποι πίστευαν ότι μπορούσαν να επικοινωνήσουν με τους θεούς.

From ancient times the presence of water on the ground was treated as a divine sign and sign of goodness. The "blessed" springs in the period of paganism often functioned as sacred altars, where people believed they could communicate with the gods.

Στην αρχή συνήθιζαν να αφήνουν δώρα, όπως τρόφιμα και άλλα πολύτιμα αγαθά για να εξευμενίσουν κάποια θεότητα. Το έθιμο εξελίχθηκε και οι πιστοί άρχισαν να πετάνε νομίσματα μέσα στα σιντριβάνια, αντί να αφήνουν δώρα σε αυτοσχέδιους βωμούς. Τα κέρματα ήταν η προσφορά στο θεό και το αντάλλαγμα για να πιάσει η ευχή. Άλλωστε πάντα οι πιστοί είχαν μια σχέση συναλλαγής με τους θεούς, για χάρη των οποίων έκαναν θυσίες και αφιερώματα.

In the beginning, they used to leave gifts, such as food and other valuable goods to appease a deity. The custom developed and the faithful began to throw coins into the fountains, instead of leaving gifts, on makeshift altars. The coins were the offering to the god and the exchange to make the wish. After all, the faithful always had a transactional relationship with the gods, making sacrifices and offerings for their sake.

Thank you!!!!

The
greek team